

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 439 /2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

26/2019. (I. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. november 14-én telefax útján, a H**i* Rendőrkapitányságon előterjesztett panaszát a 2019. január 24-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – H**i* Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. november 14-én fax útján terjesztett elő panaszt a H**i* Rendőrkapitányságon, melyet az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat a panaszos kérésére 2018. november 30-án áttett a Testülethez. A panasz tárgya a panaszos 2018. október 29-én foganatosított előállítása.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy panasszal él a *.bű. számú határozat ellen. A panaszos előadása szerint a bejelentés valótlan, tekintettel arra, hogy tanúk nem voltak a fenyegetés időpontjában, illetve ezt a fenyegetést meg sem tette. Nem tudja, ki az a V. F. L. és L. M. A panaszos állítása szerint nem fenyegetett meg senkit, nem is volt abban az időben a boltnál.

Az előállítás ellen kíván a panaszos panaszt tenni, mivel cselekvőképességet elbíráló gondnoksági eljárás alatt áll. A bíró kijelölte dr. L. Gy. ügyvédet ügygondnoknak, és őt nem hívták meg a panaszos előállítására, ezért a panaszos véleménye szerint törvénytörő az előállítása időpontja, tekintettel arra, hogy a kórházban az ágyról „kapták le” a rendőrök.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A 2018. október 29-ei Határozat előállítás elrendeléséről című dokumentum az alábbi információkat tartalmazza.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 222.§ (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő személy elleni erőszakos, vagy közveszélyt okozó cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás vétségének megalapozott gyanúja miatt a panaszos ellen folyamatban lévő büntetőeljárás során a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 117.§ (2) bekezdés alapján a panaszos bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy előállítását rendelte el a H* Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya. A dokumentum szerint a panaszost tartózkodási helyéről (K. Gy. Kórház Felnőtt Pszichiátriai Osztály) 2018. október 29-én 13 óra 30 percre a H* Rendőrkapitányság objektumába kellett előállítani.

A határozatot kézbesíteni kellett a panaszosnak, a panaszos kirendelt védőjének (dr. Sz. M.) és a H* Járási Ügyészség részére.

Az indokolás szerint a V. F. L. feljelentése alapján 2018. október 9-én rendelték el nyomozást az alábbi tényállás szerint.

V. F. L. a H* Rendőrkapitányságon 2018. október 9-én, személyesen tett feljelentést a panaszos ellen, aki a feljelentés szerint 2018. október 7-én 18 óra 30 körüli időben a H*, P. u. 87. szám alatt található élelmiszerbolt előtti közterületen félelemkeltés céljából a feljelentőre való tekintettel az élettársát (L. M.) megfenyegette. Azt mondta, hogy „szétvágom a száját annak a köcsög k* feleségednek, ha megtalálom, vagy megfogom az utcán, mert feljelentett, majd kimegyek nálatok és elintézem a száját örökre, porrá égetem a házatokat is”.

A panaszos fenyegetése a feljelentőben komoly félelmet keltett, nagyon aggódik az élettársáért, mert a panaszos korábban, 2017. október 17-én lakásukon bántalmazta az élettársát, ebből a rendőrségen *.bű. számon a panaszossal szemben büntetőeljárás folyt, és aminek elkövetése miatt az ügyészség megrovásban részesítette a panaszost.

A feljelentő tudomása szerint a panaszos pszichiátriai kezelés alatt áll, ezért szerinte viselkedése kiszámíthatatlan és az említett előzmények miatt is komolyan tart attól, hogy beváltja fenyegetéseit. A feljelentő kérte a panaszos büntetőjogi felelősségrevonását L. M. sérelmére elkövetett zaklatás bűncselekmény miatt.

A fentiek alapján a panaszos a fenti bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható, az idézésnek Be. 112.§ (1)-(2) bekezdésében meghatározott feltételei fennállnak.

A rendőrségen korábban *.bű. számon folytatott büntetőeljárásban a panaszos vizsgálatáról beszerzett, 2017. december 14-én keletkezett igazságügyi elmeorvoszakértői vélemény szerint az akkori bűncselekményben a bipoláris affektív zavar és paranoid személyiségzavar nagymértékben korlátozta a panaszos beszámítási képességét. Erre tekintettel alappal volt feltehető jelen eljárásban is, hogy a terhelt kommunikációképtelen, vagy abban a súlyos fokban korlátozott, továbbá – beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú, erre is figyelemmel a terhelt megjelenésének idézés útján történő biztosítása az eljárás érdekeire figyelemmel nem célszerű.

A 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról (továbbiakban: Be.) 117.§ (2) bekezdés szerint az ügyészség és a nyomozó hatóság eljárási cselekmény elvégzése érdekében elrendelheti a terhelt, vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy előállítását, ha az idézésének feltételei fennállnak, azonban a megjelenés idézés útján történő biztosítása az eljárás érdekeire figyelemmel nem célszerű.

2) D. L. I. r. őrmester és M. Z. c. r. főtörzsszázlós a Jelentés előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról című dokumentumban az alábbiak szerint foglalták össze az események 2018. október 29-én.

2018. október 29-én 10 óra 35 perckor az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 29.§ (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatás, a 31.§ (1) bekezdés alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása és az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja szerint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása került alkalmazásra.

2018. október 29-én 10 óra 35 perckor jelent meg D. L. I. c. r. őrmester a K* Kórház Felnőtt Pszichiátriai Osztályán, mivel az ott kezelt panaszos előállítását a H* Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya elrendelte.

A helyszínen megjelenve a rendőr felvette a kapcsolatot a panaszossal, majd közölte vele, hogy mivel bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, ezért elő fogja állítani a H* Rendőrkapitányságra további intézkedések megtétele céljából, melyet megértett és tudomásul vett.

Ezt követően ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre a rendőr, mely során szűrő- vágóeszközt, vagy más, közbiztonságra veszélyes, vagy önkárosításra alkalmas eszközt nem talált. A panaszossal közölte a rendőr, hogy vele szemben bilincset alkalmaz, majd kezeit hátra helyzetben megbilincselte vezetősíjait is alkalmazott.

Ezt követően a rendőr a szolgálati gépkocsival a rendőrkapitányságra előállította a panaszost, ahol ismételt alapos ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre, a nála lévő tárgyakat a * számú és a * számú letéti jegyzőkönyv számon elvette, és az egyes és kettes letéti szekrényekben elhelyezte, továbbá, ami méreténél fogva nem fért el a letéti szekrényben, azt egy papírdobozban, aláírásával biztosítva elhelyezte a rendőr.

A panaszost az I-es számú előállító helyiségben 11 óra 35 perckor elhelyezte sérülés- és panaszmenetesen, majd 15 óra 7 perckor szabadon bocsátották.

3) N. L. c. r. főtörzsszázlós 2019. október 29-én kelt levelében a Be. 112.§ (a) bekezdése alapján értesítette U. A. hivatásos gondnokot, a panaszos törvényes képviselőjét a panaszos gyanúsítottként történő kihallgatásának tervezett időpontjáról.

4) A K. Gy. Egyetemi Kórház Felnőtt Pszichiátriai Osztályának 2018. október 29-ei zárójelentése szerint a panaszos 1996 óta gondozott beteg, paranoid psychosis, majd paranoid személyiségzavar, paranoia miatt, kontrollokra változó gyakorisággal járt. Az osztályukon több alkalommal kezelték paranoid (deluzív) zavar, bipoláris affektív zavar miatt, a vizsgálat idejében kevert tünetek voltak észlelhetők diagnózissal. Az orvos rögzítette, hogy a panaszos folyamatosan jogszabályokra, összefüggésekre hivatkozik, azzal kapcsolatban, hogy hogyan fogtak össze ellene a pszichiáterek, ügyvédek és az igazságügyi orvosszakértő, sérelmeit sorolja. Az osztályra érkezésekor mindenről jegyzőkönyv felvételét kérte.

A diagnózis szerint szkizoaffektív zavar mániás típusa, bipoláris affektív zavar (kevert tünetekkel) és egyéb, gyógyszer indukálta másodlagos parkinsonizmus diagnosztizálható a panaszosnál.

5) A Hⁱ Járási Ügyészség 2018. november 15-ei határozatával a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatása ellen előterjesztett panaszát – mint alaptalant – elutasította.

Az ügyész megállapította a nyomozati iratok felülvizsgálata során, hogy a nyomozó hatóság a gyanúsítottkénti kihallgatás időpontjában a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök – így feljelentés, tanúkihallgatásról készült jegyzőkönyv, a rendőri jelentések, a pszichiátriai intézetbe szállítás indokoltságának megállapítása és kötelező pszichiátriai intézeti gyógykezelés elrendelése tárgyában készült jegyzőkönyv, továbbá a korábbi igazságügyi elmeorvosszakértői vélemény – alapján megalapozottan gyanúsíthatta a panaszost a fenti bűncselekmény elkövetésével, vele szemben a Be. 385.§ (1) bekezdésében megjelölt, bűncselekmény megalapozott gyanújára vonatkozó feltételek teljes egészében fennálltak.

III.

1) A Testületnek mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései értelmében azt az arra jogosult terjesztette-e elő. Az Rtv. 92. §-ának (1)-(2) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése ugyanakkor kimondja, hogy a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy cselekvőképességében bármely ügycsoportban korlátozott nagykorú személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A panaszos beadványa és a rendőri dokumentáció alapján egyértelmű kétség merült fel a panaszos cselekvőképességével kapcsolatban. A Testület tanácsadója ezért megkereste az Országos Bírósági Hivatalt (továbbiakban: OBH), és tájékoztatást kért azzal kapcsolatban, hogy a panaszos gondnokság alatt áll-e. Az OBH tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszost a Hajdúböszörményi Járásbíróság 2015. május 29. napján jogerős határozatával cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezte, mely a következő ügycsoportokra terjed ki: ingó és ingatlan vagyonnal kapcsolatos rendelkezési jog és örökösödési ügyek.

Az OBH tájékoztatása alapján a Testület megállapította, hogy az eljárás folytatásának nincs akadálya.

2) Az Rtv. fentebb idézett 92. §-a alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

372. § (1) A gyanúsított és a védő a gyanúsítás, illetve a gyanúsítás változása ellen annak közlésekor a gyanúsított kihallgatását végző ügyészségnél vagy nyomozó hatóságnál panaszt terjeszthet elő. Ha a védő a gyanúsítás, illetve a gyanúsítás változásának közlésekor nincs jelen, a panaszt a gyanúsított kihallgatásától számított nyolc napon belül terjesztheti elő.

A panaszos beadványának első felében gyanúsítása ellen terjesztett elő panaszt, melyet a Hajdúböszörményi Járási Ügyészség 2018. november 15-én elutasított, mivel a panasz alaptalan volt.

Ennek megfelelően a Testület e panaszrész tekintetében hatáskörének hiányát állapítja meg.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet - a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének IV. cikkében rögzített személyes szabadsághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

A rendőrségi tájékoztatás szerint V. F. L. a H* Rendőrkapitányságon 2018. október 9-én, személyesen tett feljelentést a panaszos ellen, aki a feljelentés szerint 2018. október 7-én 18 óra 30 körüli időben a H*, P. u. 87. szám alatt található élelmiszerbolt előtti közterületen félelemkeltés céljából a feljelentőre való tekintettel az élettársát (L. M.) megfenyegette. Azt mondta, hogy „szétvágom a száját annak a köcsög k* feleségednek, ha megtalálom, vagy megfogom az utcán, mert feljelentett, majd kimegyek nálatok és elintézem a száját örökre, porrá égetem a házatokat is”. A panaszos fenyegetése a feljelentőben komoly félelmet keltett, nagyon aggódik az élettársáért, mert a panaszos korábban, 2017. október 17-én lakásukon bántalmazta az élettársát, ebből a rendőrségen *.bű. számon a panaszossal szemben büntetőeljárás folyt, és aminek elkövetése miatt az ügyészség megrovásban részesítette a panaszost. A feljelentő tudomása szerint a panaszos pszichiátriai kezelés alatt áll, ezért szerinte viselkedése kiszámíthatatlan és az említett

előzmények miatt is komolyan tart attól, hogy beváltja fenyegetéseit. A feljelentő kérte a panaszos büntetőjogi felelősségrevonását L. M. sérelmére elkövetett zaklatás bűncselekmény miatt. A fentiek alapján a panaszos bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfutóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A rendőri dokumentáció alapján megállapítható, hogy arról érkezett hozzájuk bejelentés, hogy a panaszos félelemkeltés céljából a feljelentőre való tekintettel a feljelentő élettársát (L. M.) megfenyegette. Azt mondta, hogy „szétvágom a száját annak a köcsög k* feleségednek, ha megtalálom, vagy megfogom az utcán, mert feljelentett, majd kimegyek nálatok és elintézem a száját örökre, porrá égetem a házatokat is”.

A rendőrségi tájékoztatás szerint tehát a Btk. 222.§ (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő személy elleni erőszakos, vagy közveszélyt okozó cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás vétségének megalapozott gyanúja merült fel. A zaklatás megjelölt tényállása szerint, aki félelemkeltés céljából a) mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ami által a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett arra irányulóan, hogy a tényállást felderítse. A Testület kimondta tehát, hogy a rendőrség kellő jogalap birtokában járt el és vonta intézkedés alá a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vonta vizsgálata körébe.

aa) A panaszos rögzítette, hogy kizárólag az előállítás egyetlen aspektusa ellen kíván panaszt tenni, mivel cselekvőképességet elbíráló gondnoksági eljárás alatt áll. A bíró kijelölte dr. L. Gy. ügyvédet ügygondnoknak, és őt nem hívták meg a panaszos előállítására, ezért a panaszos véleménye szerint törvénysértő az előállítása időpontja, tekintettel arra, hogy a kórházban az ágyról „kapták le” a rendőrök.

Az előállítás elrendeléséről szóló határozat szerint a Btk. 222.§ (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő személy elleni erőszakos, vagy közveszélyt okozó cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás vétségének megalapozott gyanúja miatt a panaszos ellen folyamatban lévő büntetőeljárás során a Be. 117.§ (2) bekezdés alapján a panaszos bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy előállítását rendelte el a H* Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya. A dokumentum szerint a panaszost tartózkodási helyéről (K. Gy. Kórház Felnőtt Pszichiátriai Osztály) 2018. október 29-én 13 óra 30 percre a H* Rendőrkapitányság objektumába kellett előállítani. A panaszos a fenti bűncselekmény elkövetésével megalapozottan volt gyanúsítható, az idézésnek Be. 112.§ (1)-(2) bekezdésében meghatározott feltételei fennálltak.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak.

Az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

A rendőrségi iratok egységesen a bűncselekmény elkövetésének gyanúját jelölik meg a rendőri intézkedés alapjaként. Megállapítható, hogy egyértelműen felmerült a jogsértés elkövetésének gyanúja, melyre a Btk. korábban ismertetett 222.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezés hívható fel.

A Testület elfogadta a rendőri álláspontot, mely szerint a bűncselekmény felderítése, a tényállás tisztázása érdekében intézkedési kötelezettségük keletkezett, így megfelelő jogalapjuk volt a panaszos előállításának foganatosítására.

A Testület véleménye szerint a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte a bűncselekmény felderítése érdekében, mivel fennállt a panaszossal szembeni intézkedés – előállítás – megkezdéséhez szükséges mértékű gyanú. Az előállítás jogalapját az Rtv.33. § (2) bek. a) pontja biztosította, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő, valamint személyi szabadsághoz való joga.

ab) A panaszos kiemelte panaszában, hogy cselekvőképességet elbíráló gondnoksági eljárás alatt áll, továbbá, hogy dr. L. Gy. ügyvédet, a dr. Cs. Á. bíró által kijelölt ügygondnokot nem hívták meg az előállítására, ezért az előállítás törvénysértő.

N. L. c. r. főtörzsszázlós 2019. október 29-én kelt levelében a Be. 112.§ (a) bekezdése alapján értesítette U. A. hivatásos gondnokot, a panaszos törvényes képviselőjét a panaszos gyanúsítottként történő kihallgatásának tervezett időpontjáról.

A Jegyzőkönyv gyanúsított kihallgatásáról című dokumentum szerint a panaszos kihallgatásán jelen volt dr. Sz. M. ügyvéd, kirendelt védő is.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

Az Rtv. nem írja elő a gondnokság alatt álló személyek gondnokának, jelenlétét az előállítás előfeltételeként, egyedül az értesítési kötelezettséget rögzíti, melyet a rendőrségnek haladéktalanul teljesítenie kell. A rendőri dokumentáció alapján megállapítható, hogy a panaszos gondnokát haladéktalanul értesítették a panaszos kihallgatásáról. A panaszos érdekei továbbá biztosítva voltak azáltal is, hogy a kihallgatásán jelen volt kirendelt védője is.

A Testület megállapította tehát, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a gondnoka jelenlétének hiánya miatt.

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – bűncselekmény gyanúja – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni. Testület vizsgálta, hogy a jogalap birtokában foganatosított előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének, azaz, hogy volt-e lehetőségük az intézkedő rendőröknek arra, hogy kisebb jogkorlátozással járó intézkedést foganatosítsanak az intézkedés céljának elérése érdekében.

A rendőrségen korábban *.bű. számon folytatott büntetőeljárásban a panaszos vizsgálatáról beszerzett, 2017. december 14-én keletkezett igazságügyi elmeorvoszakértői vélemény szerint az akkori bűncselekményben a bipoláris affektív zavar és paranoid személyiségzavar nagymértékben korlátozta a panaszos beszámítási képességét. Erre tekintettel alappal volt feltehető jelen eljárásban is, hogy a terhelt kommunikációképtelen, vagy abban a súlyos fokban korlátozott, továbbá – beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú, erre is figyelemmel a terhelt megjelenésének idézés útján történő biztosítása az eljárás érdekeire figyelemmel nem célszerű.

A Be. 117.§ (2) bekezdés szerint az ügyészség és a nyomozó hatóság eljárási cselekmény elvégzése érdekében elrendelheti a terhelt, vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy előállítását, ha az idézésének feltételei fennállnak, azonban a megjelenés idézés útján történő biztosítása az eljárás érdekeire figyelemmel nem célszerű.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése rögzíti az arányosság követelményét. Eszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye

a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A rendőri előadások és a panaszos kórházi kezeléseinek dokumentációja alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos előállítása a kihallgatása céljából szükséges volt, más módon nem volt garantálható, hogy a panaszos kihallgatását biztosítani tudják. Emiatt volt szükség arra, hogy – szabadságkorlátozás mellett – a kihallgatás időpontjára a panaszost a kapitányságra előállítsák. Erre tekintettel megállapítható, hogy nem állt rendelkezésre semmilyen egyéb intézkedés, amellyel az intézkedés célját elérhették volna a rendőrök.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

V.

A Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanú, ami által a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett arra irányulóan, hogy a tényállást felderítse. A Testület kimondta tehát, hogy a rendőrség kellő jogalap birtokában járt el és vonta intézkedés alá a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Az előállítás jogalapját az Rtv.33. § (2) bek. a) pontja biztosította, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő, valamint személyi szabadsághoz való joga. A Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a gondnoka jelenlétének hiánya miatt. Az Rtv.-ben rögzített arányossági követelmény nem sérült a panaszos előállítása által, a rendőrök a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést alkalmazták. A Testület szerint az előállításra kellő jogalap birtokában és az Rtv.15. §-a szerint került sor, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. január 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba

Dr. Wildner Domonkos

testületi tag